

JAUNAIS CELŠ

AGROFIRMAS «SARKANAIS OKTOBRIS» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Lauku darbu ritmi

Kad pašķiras makoni, Saule nevar vien nobrināties, ko pati padarījusi: jūlijs vēl nebija pusē, bet labības lauki tur, apakšā, uz zaļās un zilās planētas Zemes jau dzeltenī. Tie tik skaisti kontrastē ar apkārtnes zālāju un mežu sulīgo zaļumu, ar ezeru un upju ūdeņu noslēpumaini zilajiem toņiem. Bet līdzko mūsu-agrofirmas kolhoza mehanizatori izbrauca

preļi smagajām vārpām savus kombainus, vēl nepaguvu» papriecāties par bagāto birumu un interesanto darbu, jo labība augusi labi, kad klāt bija lietuss makoni. Pēc siena plaujas skaistajām dienām, kad bija iespējams tik daudz pagūt, lietainais un aukstais laiks plaujas sākumā daudziem samācis drūmas sejas. Lietus bija

vajadzīgs, bet nu jau tā kā pietiek.

Kombainiem līdz šim bijis maz iespēju izvērsties, noplauto hektāru un iekulto tonnu skaits krājies maz. Nu bet vai tad neatgriezīsies saulainās dienas? Saimniecībā viss gatavs straujai tempu uzņemšanai. Vienlaicīgi vēl turpinās lopbarības krājumu papildināšana, rit priekšdarbi ziemāju sēšanai.

Ziemāju sējas piedurvē

Zinātnieku ieteikumi

Augsnes aršanas dziļums būtiski ietekmē ziemāju ražību. Nedodot kūtsmēslus un arot jūlija beigās, par labāko aršanas dziļumu jāatzīst līdz 22 centimetriem. Ražas pieaugums Madonas rajona Degumnieku padomju saimniecībā, kur tika izdarīti pētījumi, bija 11 centneri ziemas kviešu no hektāra, salīdzinot ar aršanu līdz 12 centimetru dziļumam, par 6 centneriem augstāka, arot 27 centimetru dziļumā. Arot 22 centimetru dziļumā un pēc tam iridnot 40 centimetrus dziļi, iegūts vēl 3,8 centnerus liels graudu ražas pieaugums, bet iestrādājot arī kūtsmēslus, — vēl klāt nāca 7,1 centners. Tādējādi izmēģinājumu laikā kopīgā raža bija 92,4 centneri graudu no hektāra.

Pētījumus šajā saimniecībā izdara kopš 1986. gada vēlenu glejotā, putekļainā smilšmāla augsnē.

Aršana tiek veikta divas nedēļas pēc daudzgadīgo zāļu novākšanas, divas reizes nošļūc un pirms sējas divas kārtās kultivē. Var piebilst, ka vidējā ražība šajā saimniecībā — 22,8 centneri graudu no hektāra.

Kūtsmēslu ietekme uz ražu vislielāka ir tad, kad tos iestrādā divas trīs nedēļas pēc zālāju novākšanas, pie kam to panāk, iridnot zemamkārtu. To daudzums uz hektāru — 60 tonnas.

Šādus rezultātus var iegūt potenciāli auglīgā meliorētā augsnē, kuras salīdzinoši zemā ražība izskaidrojama ar nepārdomātu un nekvalitatīvu apstrādāšanu un pārlieciģu sablīvēšanu. Jāpielieto visa augsnes apstrādes sistēma kopumā, jo pastāv cieša augsnes apstrādes un mēslošanas pasākumu mijiedarbība. Sodien nopietni jādomā, ka tādus dārgus pasākū-

mus kā augsnes zemamkārtas iridēšana, kūtsmēslu izvešana, aramkārtas padziļināšana, atkārtota apstrāde ar apvēršanu un tamlīdzīgi vairs nedrīkst veikt pēc principa: ja nelīdzēs, tad arī neskādēs. Tie visi ir vietā tad, ja izdarīti atbilstoši augsnei un arī atbilstoši tehnoloģiskā sistēma.

Ar augsnes sagatavošanas tehnoloģisko sistēmu izstrādi un projektēšanu saimniecību vajadzībām nodarbojas Latvijas Zemkopības zinātniskās pētniecības institūta Laukkopības nodaļa.

M. VAIVARE,

Latvijas Zemkopības ZPI vecākā zinātniskā līdzstrādāniece, lauksaimniecības zinātņu kandidāte

A. SEMJONOVA,

Latvijas Zemkopības ZPI aspirante

Izmantojam netradicionālu enerģijas veidu

Sākumā mazliet statistikas. PSRS Zinātnes un tehnikas valsts komiteja izsludinājusi konkursu par netradicionālās enerģijas sistēmu izstrādāšanu agrorūpnieciskajam kompleksam. Viens no šī radošās sacensības iniciatoriem ir Vissavienības lauksaimniecības elektrifikācijas zinātniski

pētnieciskais institūts. Tieši tajā dzimusi ideja par enerģijas iegūšanu no debesīm. Akmeņogļu, naftas, gāzes un citu tradicionālo enerģijas avotu krājumi nav mūžīgi un neizsmejami, turklāt to sadegšanas produkti piesārņo dabu. Atmosfēras sastāvs aizvien papildinās ar visam

dzīvajam nāvīgo ogļskābā gāzi. Bet tajā pašā laikā dzīvības devēja uz Zemes Saule pilnīgi par brīvu piedāvā savu enerģiju. Miljardus gadu tā apstaro mūsu planētu, dod dzīvības spēku visiem tās iemītniekiem, un vēl miljardus gadu tāpat spīdēs. Ekoloģiskā tīrās Saules enerģijas ra-

ditie citu paveidu — Zemes siltuma, biomasas, vēju un ūdeņu enerģija tāpat gaida, ka to sāks izmantot cilvēki. Un problēma pastāv tikai tadēļ, ka mēs neesam izgudrojuši tādu tehniku un tehnoloģiju, kā šo apslepto enerģiju padarīt ērti pielietojamu cilvēces eksistences uzturēšanai. Lūk, tāpēc tad arī tiek rīkots šāds konkurss. Arzēmēs un arī mūsu valstī aizvien vairāk dzīvojamo namu tiek apsildīti ar Saules enerģiju vai Zemes siltumu. Vienas no vadošajām ASV firmām Saules enerģijas izmantošanā «Arko Solar» prezidents Džeimss G. Kolduells uzskata, ka līdz 2000. gadam Saules enerģijas izmantošana sekmīgi konkurēs ar atomenerģiju. PSRS heliosistēmas, kas uzbūvētas dažādiem mērķiem, sekmīgi darbojas Rostovas apgabalā,

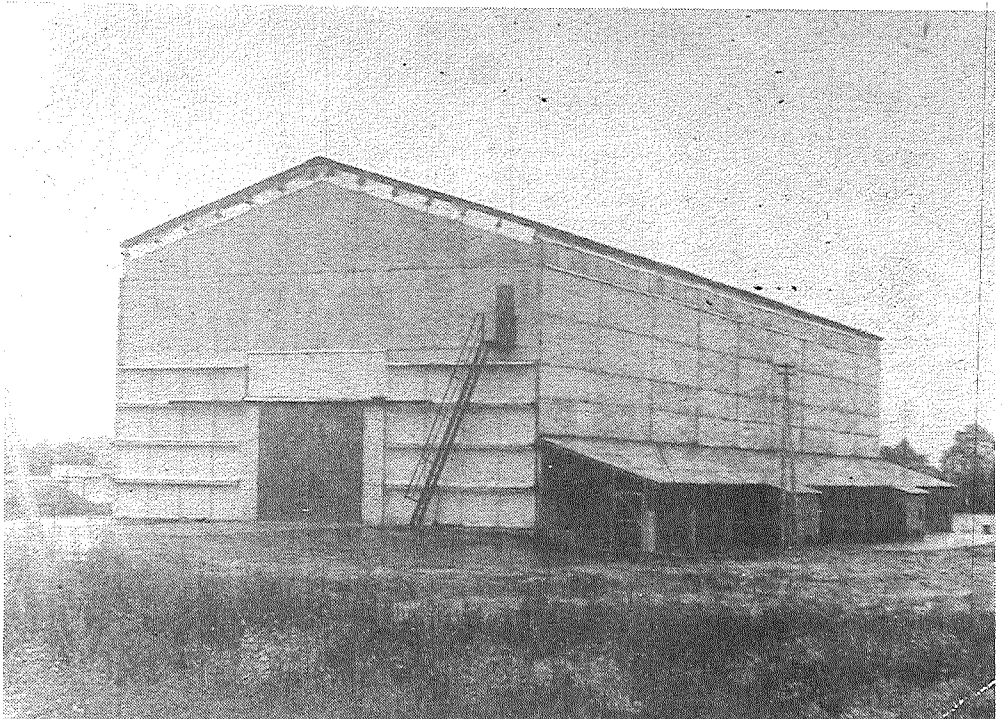
Turkmēnijā un Uzbekijā. Mūsu zemē pašlaik ir vairāk par 200 Saules kolektoru. Tiek izstrādāti projekti, lai Saule varētu apsildīt namu kvartālus pilsētās, veselus ciematus laukos, kā arī visplašākās nozīmes lauksaimnieciskos objektus. Viens no tādiem jau darbojas arī mūsu agrofirmas kolhoza «Sarkanais Oktobris» pie Aizupiešu lielfermas.

No ārpuses tas ne ar ko īpašu neizceļas, varbūt tikai ar apjomu un augstumu, kas lielāks par siena šķūni. Un tomēr tas ir visai neparasts — ar dubultjumu. Zem tā divslīpju seguma, kas redzams no ārpuses, atrodas otrs — ar Saules enerģijas uzkrāšanas kolektoriem. Tie darbu pārtrauc tikai tad, kad mūsu lielais spīdekļis ir norietējis un vēl nav uzlēcis rītā. Šajā šķūnī glabājas daudz tonnas siena. Lopbarības masveida sagādes dienās uz šejieni veda apvītīnātu zāli, tādu pat. kā

uz skābsiena tranšejām, un strādāja Saule. Cauri mākoņiem rauda savu radioaktīvo starojumu, ko uzkrāj jūmtā iemontētie kolektori, kurš tiek pārvērsti siltumā. Tāpat kā parastā šķūnī darbojas spēcīgi ventilatori, kas siltajam gaisam liek cirkulēt pa masu, aizraujot prom lieko mitrumu. Taču šķūnis uzbūvēts ar lielām nepilnībām. Tajā iekļūst lietus. Un viss darbs ir vējš. — Kļūmes celtniekiem jāizlabo vistuvākajā laikā, — uzsver iecirkņa priekšnieks V. Adamovičs.

Jaunie iedzīvotāji ietaupīs elektrību, kas būtu nepieciešama siltuma radīšanai. Te uz vietas zāvēt pabeigtais siens ir arī labākas kvalitātes, jo saglabājas sīkās zāļu daļas, lapas, kas, zāvējot uz plavas, grozot un kraujot vezumos, nobirst.

ATTELĀ: tāds izskatās ar Saules enerģiju darbināmais siena šķūnis.

KAMER RĀZA VĒL
UZ LAUKA

MŪSU RAJONA VIES:

VINS SAKA
LATGALES KERAMIKU
ATMODU

2. lappuse

UZŅĒMĪBAS APGAROTIE
KĀRTĪBA UN TAUPĪBA
NAV MŌDES LIETAS

AUGU AIZSARDZĪBA:
TAUTAS PIEREDZE

3. lappuse

SIBĪRIJAS DĀRGUMS

«VENTILATORS»

4. lappuse

Kamēr jaunā raža vēl uz lauka

Linu fabrika iestāties relatīvs klusums. Lai arī vēl nav pabeigta iepriekšējā gadā iepirkto stiebrīņu pārstrāde, bet ir pienācis laiks gatavoties jaunās ražas saņemšanai. Sejumi vēl nesen bija klāti ar ziliem ziedīņiem, bet nu jau izveidojušās galviņas, tās pamazām pieņem raksturīgo kaparbrūno nokrāsu, vēstīdamas par nogatavošanās procesiem.

Kopš 6. jūlija šeit stiebrīņu mērcēšana, kaltēšana un mašīnā pārtrauktas, tā vietā iesacies tehnoloģisko līniju gadsimkātais remonts, sakārtošana, profilaktiskās apskates un remonts. Ar 1. augustu visi šie darbi bus pabeigti un rūpnīca pilnīgi sagatavota jaunās ražas uzņemšanai. Daļa strādnieku pašlaik aizņemti remonta darbos, bet lielākā daļa no

viņiem izmanto tiesības uz atvaļinājumiem un atpūšas.

Mūsu ekonomiskais dienests apkopojis kolektīva darba rezultātus gada pirmajā pusē. Linšķiedras ražošanas plāns sešos mēnešos izpildīts 111 procentu apmērā, šķiedras sarāzotas 577 tonnas. Izpildīti un pārsniegti attiecīgi arī stiebrīņu un salmiņu pārstrādes plāni. Taču te gribas pakavēties pie viena «bet». Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, salmiņu un stiebrīņu pārstrādāts attiecīgi par 3 un 39 procentiem vairāk, bet šķiedras iznākums ir tikai iepriekšējā gada līmenī. Par ko tas liecina? Lūk, par ko: 1988. gadā iepirktais ražas kvalitāte bijusi krietni zemāka nekā gadu iepriekš. Pern, piemēram, ievērojama daudzumu līniju piegādāja tieši no lauka

salmiņu veidā, tie nebija līdz galam nogatavojušies. No šādām izejvielām produkcijas iznākums ir daudz mazāks, šķiedrai ir zema kvalitāte.

Tātad, ar pārliecīgu steigu neko neiegūst ne saimniecības, ne arī linu pārstrādes uzņēmums, tā ir tikai tāda aizlāpšanās ar rupjiem diegiem un citās drēbes ielāpu, kas jau pa gabalu duras acīs. Un nevienam tas nav vajadzīgs. Tāpēc šogad pieņemi mūsu fabrikā stingri raudzīties, lai kravas ar salmiņiem vai stiebrīņiem stingri atbilstu valsts standartam. Jo katram taču skaidri zināms, ka kolektīvu darbu vērtē pēc galaiznākuma. Bet mums tas ir iespējami lielāks daudzums labas kvalitātes garš šķiedras.

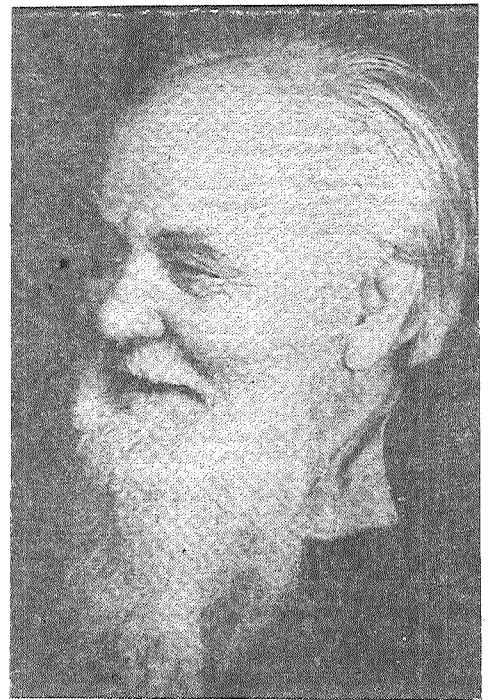
Šis mūsu linu fabrikai ir renesanses gads — tagadējā

pieņemšanas punktu un galvenā korpusa priekšplānā top jaunās fabrikas apveidi — ielikti pamati, uzceltas nojumes. Tas no vienas puses spārno fabrikas laudis ražīgākam darbam, jo nu jau reālas ir cerības pāriet uz darbu jaunā uzņēmumā, kur tam bus labāki apstākļi un varēs strādāt ražīgāk. Bet no otras puses arī traucē, jo par problēmu kļūst jau pati piekļūšana darba vietām. Celtniekiem šajā posmā tāpat bus jāpateidzas ar darbiem, lai varētu līdz galam sakārtot piebraucamos ceļus uz pieņemšanas punktu, līdz nojumēm vai stirpošanas vietām.

Kamēr jaunā raža vēl uz lauka, kamēr nav pienācis tās novākšanas laiks rajona saimniecībās, šķirošana un piegāde pārstrādei, ir nopietni jāgatavojas. Domāju, ka to varētu darīt arī uz vietām linaudzētājās saimniecībās, lai vēlāk viss ritētu raiti un bez aizķeršanās.

Anita VAIVODE,
agrofirmas galvenā ekonomiste

Viņš sāka Latgales keramikū atmodu

Eduards Detlavs šogad 13. maijā atskatījās uz savas dzīves septiņiem gadu desmitiem. Viņš ir slavens keramikis, daudziem mākslas zinātniekiem un arī tiem cilvēkiem, kuri interesējas par mākslu, zināms, ka izveidojis ārkārtīgi vērtīgu arhīvu, pie kura strādā vairākus gadu desmitus. Pats viņš arī aizrāvēs ar keramiku — mācoties Kuldīgas Lietišķās mākslas skolā, Latvijas Valsts Mākslas akadēmijā, daudz laika veltījis tautas keramikas pētījumiem. Strādāja Latgales keramikas darbnīcā, ko pats arī vadīja. Vēlāk, kad šeit vairs nebija latgaliešu — Staņislava Kalves un citu, tā sāka ražot vienveidīgu produkciju, tālu no tautas tradīcijām, radās pseidolatgalisks stils. 1964. gadā darbnīcu likvidēja, vietā izveidojot kombināta «Māksla» darbnīcu Kīpsalā. Šajā laikā E. Detlavs sāka intensīvi studēt Latgales keramiku. 40. — 50. gados novadā, kurš gadsimtiem ilgi bijis slavens ar keramiku, varas iestādes volontūriski to nīdēja, tā sakot, ar visām saknēm, uzskatot keramikus par spekulantiem.

— Es uzstāju, ka tā tas nav. Viņi tikai cinās par savu pastāvēšanu. Nevienam no priekšniekiem man nevarēja parādīt ceļu uz keramiku mājām, kā viņus meklēt. Kādreiz ienācu vienā mājā. Tur pie loga vīrietis sēdēja pie darbgalda. Pasveicināju, bet viņš man pat nepievērsa uzmanību. Tad piegāju klāt un uzliku roku uz pleca. Viņš piecēlās, izgāja un atgriezās ar padziņojušu sieviti, savu māti. Izrādījās, ka viņš ir kurlmēms. Tas bija Jāzeps Caics. Stādījos priekšā, teicu, ka esmu no Rīgas un gribu viņam palīdzēt. Keramikū man uzticējās, lai arī baidījās no dažādiem inspektoriem. Caics mani aizveda pie saviem onkuliem un pie Zagorskjiem. Tā es reģistrēju 16 keramikus. Beidzot vakarā nokļuvi pie Cernavskiem. P. Cernavskis iejūdzta zirgu, lai savu produkciju nogādātu uz Viļānu patērētāju biedrību. Viņš man parādīja ceļu pie P. Vilcāna, tas savukārt pie

A. Paulāna. 1957. gadā Manam darbam pievienojās Jānis Pujāts. Togad organizējām Latgales keramikū darbu izstādi, uz kuru bija uzaicināts arī profesors G. Kruglovs. Viņš nebija apmierināts: kam tādi podi vajadzīgi, kas tos pirks? Ne mazums puļu bija jāpieliek, kamēr pārliecinājām. Latgales kultūras dienās keramikū veikumu pozitīvi novērtēja valdības vīri Voldemārs Kalpiņš un Aleksandrs Nikonovs. Ar latgaliešu keramikū nodarbojos līdz 1968. gadam, kad Rezeknes lietišķās mākslas skolā izauga jauna paaudze.

Ap šo laiku sākās aizraušanās ar tā dēvēto «melno keramiku», kam pievērsos arī es. Sākumā vēlamo efektu sasniedzām ar glazūrām, bet vēlāk, izpētīt tautas amata noslēpumus, efektu ieguvām ar tehnoloģiskiem paņēmieniem.

E. DETLAVS

Palīgsaimniecības loma rūpnīcā

(Nobeigums. Sākums iepriekšējā numurā.)

Dzīvniekus pie tās pieradina pakāpeniski un speciālistu uzraudzībā.

Lauksaimniecības produktu ražošanas pieaugums palīgsaimniecībai deva iespēju aizvadītā gādā ievērojami

labāk uzņēmuma strādniekus apgādāt ar gaļu un pienu. Reķinot uz vienu strādnieku, iznāk pa 51 kilogramam gaļas un 120 kilogramiem piena, bet līdz 1990. gadam šie skaitļi jāpalielina attiecīgi līdz 63,5 un 136 kilogramiem. Taču šis uzdevums

palīgsaimniecības «Maganškoje» darbiniekiem, arī visa uzņēmuma kolektīvam nav sasniedzams viegli, nākas saskarties ar ļoti nopietnu problēmu — darba un līdzekļu samazināšanu lauksaimniecības produktu ražošanā, jo to pašizmaksas ir ļoti augstas.

Tomēr kopā ņemot, palīgsaimniecība ir augsti mehanizēta ražotne. Visās fermās tajā ir mūsdienīga iekārta,

ko ražo pašu zemes rūpnīcas. Mehanizēti arī visi darbi augkopībā.

A. GORBUNOVS,

PSRS Valsts agrorūpnieciskās komitejas kolhozu lietu nodaļas palīgražošanas un personisko saimniecību apakšnodaļas galvenais speciālists

Izveidots kolhozs

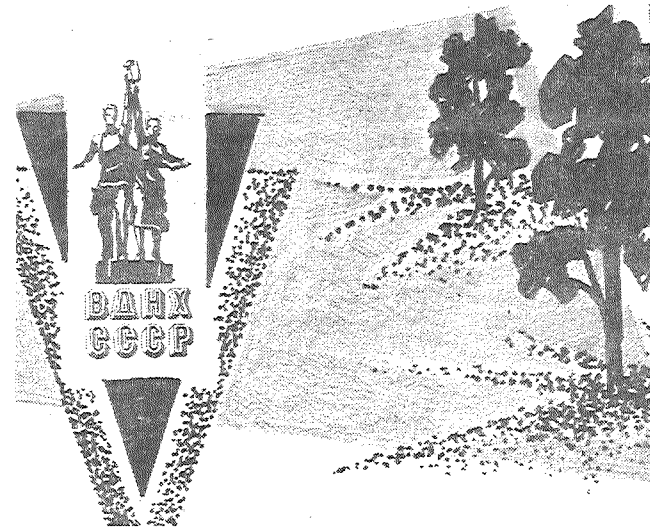
Kolhozs «Dubna» sadalījies. Izveidojušās divas saimniecības — «Dubna» un «Vanagi». Par kolhoza «Vanagi»

priekšsēdētāju ievēlēts P. Onckulits. Tagad mūsu rajonā ir 19 kolhozi un 3 padomju saimniecības.

Vadības maiņa

Suvorova kolhoza noīkusi vadības maiņa.

Par valdes priekšsēdētāju ievēlēts V. Lauziņiņš.

Mūsu rajona viesi

Vasara atnāk ar patīkamiem brīžiem, ko mūsu citādi nelielajā, klusajā pilsētiņā atnes tikšanās ar republikas galvaspilsētas teātriem, koncertgrupām, ansambļiem, slavēniem solīstiem, humorīstiem, žurnālistiem. Bagāts šajā ziņā ir jūlijs.

Parka estrādē tika jūsmīgi uzņemti tautietis no Stokholmas, dzejnieks un mūziķis, savu un citu autoru dziesmu izpildītājs Pāvils Johansons. Pie mums viņš viesojās kopā ar R. Lappuki un citiem. No «Mikrofona» aptaujā dzirdētajām dziesmām līdz kontaktiem tepat pilsētā P. Johansons uz mūsu pilsētu mēroja ceļu pēc tam, kad bija latviešu emigrācijas centros ASV, Australijā, Rietumācijā, kad viņš paguvis iedziedāt savu soloplati.

Ne mazāk interesanta bija tikšanās arī ar TV programmas «Labvakar» veidotājiem E. Inķēnu, O. Rubeni un J. Sipkevicu. Viņi atbildeja uz jautājumiem, starp kuriem bija arī tā sauktie «āķīgie», aicināja piedalīties viktorīnās.

ATTELOS: dzied P. Johansons, ziedi un smaidi — pateicība par gūto valdzinājumu.

J. SILICKA foto

Kārtība nav modes

būsiem neuzrada katrs reiss nobraukto kilometru skaitu, tos atzīmē darba dienas beigās. Speciālistu un vadītāju rīcībā nodoto automobiļu ceļazīmes ailēs atzīmēm par izbraukšanu un iebraukšanu tiek izdarīts viens ieraksts visām tās derīguma dienām, nobraukto kilometru skaitu nosaka un ieraksta vienu reizi. Pārbraucienam lietderību nosaka paši automašīnu vadītāji.

Brīvdienās vieglās automašīnas parasti neizmanto, ir daži izņēmumi. Ierosinām: vieglo automašīnu izbraukšanai brīvdienas un arpus republikas robežām ir nepieciešama galvenā vadītāja atļauja. Speciālistiem, kuri izmanto dienesta mašīnas, nobraukto kilometru skaits jāuzrāda katru dienu.

(Turpinājums 3. lpp.)

Jaunais Ceļš

RAF-2203 tipa mikroauto-

Viena no rosīgākajām un darboties gribošākajām mūsu novada ir Rēzeknes latgalešu kultūras biedrība. Tas statutu preambulā teikts, ka RLKB uz brīvprātības pamatiem apvieno novada pilsoņus, kuri velas uzturet latgalešu etnisko identitāti, apgūt Latgales kultūras mantojumu un attīstīt tā kultūras tradīcijas.

RLKB izvirzījusi mērķi ne tikai saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, apzināt un attīstīt tradīcijas, bet arī veikt plašu darbu latgalešu kultūrvēstures veidošanā, runas un rakstu valodas izkopšanu un attīstību, latgalešu sakarus, saprašanos un turvinašanos. Šo mērķu sasniegšanai rīko sanāksmes, diskusijas, tikšanās, lekcijas, koncertus, izstādes un daudzus citus kultūrizglītojošos pasākumus, latgalešu valodas un kultūrvēsturiskā mantojuma apgušanu skolas, kursos, veicina latgalešu autoru lugu iestudēšanu pašdarbības un profesionālajos teātros, palīdz izplatīt latgalešiem adresētos preses izdevumus. Te var minēt arī to, ka biedrība organizē (tālās novada dabas, vēstures, kultūras un citu pieminekļu sakopšanai un saglabāšanai, veicina mākslinieciskās pašdarbības grupu rašanos un darbību, risina veco lauku patronāžas problēmas, sa-

darbojas ar citām organizācijām.

Savus svarīgākos lēmumus RLKB apspriež kopsapulcēs, tas uz vienu gadu ievēl valdi 15 cilvēku sastāvā un revīzijas komisiju, sastāvošu no trim cilvēkiem. Kārtējo biedrības jautājumu operatīva izlemšana ir priekšsēdētāja un atbildīgā sekretāra kompetencē, naudas lietas kārtā kasiēris, galīgos lē-

kācijas vietēja rajona laikrakstā «Darba Karogs», arī citos izdevumos, republikāniskajā presē, arī mūsu laikrakstā «Jaunais Ceļš». Sakarā ar drukas aizlieguma atcelšanu Latgalē 85. gada dienu bija sarīkota zinātniski praktiskā konference, no vadpētniecības muzejs rīkoja vēsturisku materiālu, latgaliski izdoto grāmatu izstādi. Svarīgs uzdevums, kā to

būtu pastiprināti izmantot novada dzejnieku devumu, lielāku uzmanību veltīt tagad strādājošajiem, rīkojot tikšanās skolas, kultūras iestādēs un citās organizācijās.

Par izcilu notikumu novada kultūras dzīvē jāklūst Nikodema Rancāna 120. dzimšanas dienas atcerei. Tālab jau tagad tiek vākti izziņas materiāli, pierakstītas laikabiedru atmiņas. Nikodems Rancāns dzimis 1870. gada 13. septembrī, bet mira 1933. gada 21. jūlijā. Viņš sarakstījis vairākas grāmatas ar derīgiem padomiem zemkopjiem, skolas mācību, reliģiska un laicīga satura grāmatas, to skaitu lēš ap četriem desmitiem, nodibināja Rēzeknes tirdzniecības un burtliču, Greiškānu zemkopības skolas, izdeva avīzi «Sākla». Kādu laiku dzīvoja un strādāja Preiļos un Aglonā. Bet par to plašāk kādā atsevišķā rakstā.

Savus pasākumus šī biedrība bieži vien rīko kopā ar Daugavpils, Rīgas un citu rajonu biedrībām. Rēzeknieši nolēmuši aktīvi līdzdarboties arī zinātniski praktiskajā konferencē par garīguma problēmām, kas augustā vidū paredzēta Aglonā.

A. MEZMALIS

Vasara aicina,

un Dainu vecis no sava Dainu kalna Krimuldā paklusām ieminas, ka vērts būtu apmeklēt arī šo Latvijas skaistāko stūrīti, kur neseno notika folkloras svētki, bija rajona pārstāvji. Mūsu mazā republikā glabā ne mazāk brīnumu, kā tālās eksotiskās zemes, tikai jāprot tie skaļi.

Agrofirmas saimniecībā viens no vajadzīgākajiem amatiem ir autoelektriķa darbs. Pat augsti kvalificēts vadītājs ar lielu pieredzi nenoņēms, kāpēc nedarbojas tas vai cits sarežģītais elektroiekārtas mezgls, un meklēs

Vladimīru Piskunovu, lai iet talkā. Viņam šis amats ir labi iepazīts, ir arī pieredze, un kļūme drīz atklāta. V. Piskunovs (attēlā) apzinīgi veic pienākumus, par viņu dzirdamas tikai labas atsauksmes.

Uzņēmības apgarotie

mumus pieņēma valde. Sogad biedrības bilancē jau daudzi svarīgi pasākumi, kuri guvuši plašu atsaucību, visos Rēzeknes novada iedzīvotājos. Rēzeknes pedagoģiskajā skolā atklāta piemiņas plāksne apgaismotājam Nikodemam Rancānam, vietējā Jezus Sirds baznīcā sarīkots klasiskās mūzikas koncerts, atmiņu brīži pie izcilāko novada ļaužu kapiem Bērzgalē, Dricēnos, Nautrēnos, Rēzeknē. Sagatavotas vairākas interesantas publi-

pasvitro arī RLKB priekšsēdētājs P. Keiss, ir izstrādāt kopīgu ar pilsētas un rajona Tautas deputātu padomju izpildkomitejām vēsturisko vietu, ciematu, parku un citu ievērojamo vietu sakārtošanas pasākumu plānu, kā arī ieprogrammēt tos darbus, kas būs vajadzīgi šo vietu turpmākajai uzturēšanai. Septembrī, kad rīkojam J. Raiņa piemiņas dienas, tās ir mūsu Dzejas dienas. Rēzeknieši domā, ka viņu biedrības uzdevums šoreiz

Riebiņu fermā. Veronikova un Aizupiešu fermā esošie lopbarības šķūņi stāvēja ar atvērtām durvīm. Riebiņu, Reinieku un Duntišku lopu novietnēs nedarbojās telefoni.

Apsardzes darbu rūpnīcās pārbaudījam 2. jūlijā. Te visi bija savās vietās, taču ne visi pilnīgi pildīja instrukcijas par apsargājama objekta un tā iekšējās kārtības noteikumiem. Piemēram, netiek ievērota strādnieku un kalpotāju caurlaižu kārtība. Siera un cietes rūpnīcu teritorijas autotransports var iebraukt un izbraukt tad, ja šoferi uzrāda ceļazīmes un transporta pavadzīmes (izņemot piena autocisternu vadītājus). Pārbaudot iezogojumu, atklājās, ka jebkurā rūpnīcā var iekļūt un to atstāt arī bez ieašanas caurlaižu telpā. Siera rūpnīcā no cūku fermas un no trikotāžas fabrikas pusēs, bet cietes rūpnīcā — pie cipsu ceļa un ieejas vārtu pretējā malā. Te var iebraukt pat ar automašīnu.

Linu fabrikā pašlaik rīt celtniecības darbi, taču tas nenozīmē, ka var iekļūt, kas vien un kad grib. Jo vairāk tamdēļ, ka šeit ir būvmateriāli, arī linu produkcija, kas ir ugunsbīstama. Jau pērn gad tika panākta vienošanās, ka pie cietes rūpnīcas vārtiem bus automašīnu stāvēt, tomēr tās tur nav. So objektu vadītājiem ierosināts novērst atklatos trūkumus un turpmāk lielāku vērību veltīt socialistiskā īpašuma saglabāšanai.

Izdarot zināmus vispārīgus, piebildīšus, ka tautas kontroles organu darba metodes un stils mainās lēni, tie bieži vien nepieņēvēš uzmanību saimnieciskajam un sociālajam problēmām, pienācīgi nereaģē uz likumpārkāpumiem un nerisina (tos uzdevumus, no kuriem atkarīga ražošanas efektivitāte, darba un sadzīves apstākļu uzlabošana. Aizvadītajā gadā tāpat bija izteikti priekšlikumi par TK grupu darba uzlabošanu, par komitejas izveidošanu ar rajona komitejas tiesībām. Visi palicis par vecam. Vēl gribu atgādināt, ka vestibilā pie tautas kontroles stenda ir kastiņi jautājumiem un priekšlikumiem — izmantojiet to.

I. STARICENOKS,

tautas kontroles galvenās grupas vadītājs

Pie mums un ārzemēs

Eiropas ekonomiskās savienības (EES) — valstis — lauksaimniecības produktu izmaksās piens vidēji aizņem 20 procentus. Taču katrā valstī šī attiecība ir citādāka: VFR — 28%, Dānija — 26%, Francija — 18%, Grieķija — 9%. EES valstu vidū vadošo lomu piena ražošanā ieņem Francija un VFR.

Laikā no 1979. līdz 1986. gadam šajās valstīs govju skaits tika ievērojami samazināts, piemēram, Dānijā par 16,8%, Nīderlandē — par 3,8%. Tomēr piena bruto ieguve nevis samazinājās, bet gan pieauga. Tas notika uz govju produktivitātes celšanas reķina. Tā ir salīdzinoši augsta: piemēram, Dānijā

britānijā un Dānijā, kas izskaidrojams ar ražošanas koncentrāciju un specializāciju, kā arī ar augstu darba mehanizācijas līmeni. Lūk, skaļi: uz vienu strādājošo Nīderlandē ir 34,4 govīs, Lielbritānijā — 29,1, Dānijā — 25,5, Beļģijā — 23,5, VFR — 16,9, Francijā — 16,4, Itālijā — 7,8 govīs.

Salīdzinājuma dāži dati par Padomju Savienību. Sabiedriskajā sektorā uz vienu fermā strādājošo ir 21 — 23 govīs, Preiļu rajonā — 35,9 govīs. Laika periodā no 1980. līdz 1986. gadam (par šiem gadiem mums ir EES valstu dati) Padomju Savienības republikās sabiedriskajā sektorā piena ražošana palielinājās par 25,7%, bet govju skaits samazinājās par 2,3%, vidējais izslaukums 1986. gadā bija 2610 kg (Preiļu rajonā — 3786 kg. «Sarka-

na jā Oktobri» — 5396 kg). 1988. gadā vidēji Latvijā izslauca 3553 kg piena no govīs, Preiļu rajonā — 3674 un «Sarkanajā Oktobrī» — 5534 kg no katras govīs.

Govju izvietojums pa fermām Padomju Savienībā kopumā: fermās līdz 300 govīm — 5,5%, līdz 500 govīm — 13,4%, līdz 1000 govīm — 45,7%, līdz 1200 govīm — 11,1%, vairāk par 1200 govīm — 24,3%. Preiļu rajonā ir 2 fermas, kur tur mazāk nekā 50 govīs (1,8%), 45 fermas ar 51 — 100 govīm (40,9%), 44 fermas ar 101 — 200 govīm (40%), 10 fermas ar 201 — 400 govīm (9,1%), 9 fermas ar vairāk nekā 400 govīm (8,2%).

Pēc informatīvajiem materiāliem sagatavojusi vadotā šā pirmsindas pieredzes speciāliste V. RUTKOVSKA

uzlējumu. Pret kāpostu balteņa un pūcītes kāpiem, pret kodēm izmanto dadžu uzlējumu. Lapas sagriež un, viegli pieplacinot, ar tām piepilda vienu trešdaļu spainā. Tad to līdz malām pielej ar ūdeni un trīs dienas nostādina. Ja trīs četras reizes ik pēc 6 — 8 dienām apsmidzina kāpostus ar šo uzlējumu tauriņu lai delšanās laikā, tad pilnīgi var tikt vaļā no šiem kāpostu kaitēkļiem.

Ciņai pret sīpolmušu (sīki, balti tārpīni, kas bojā sīpolus un ķiplokus) augsnē gar sīpolu rindām jānokaisa ar tabakas putekliem vai kaļķi (1 līdz 2 kilogrami uz 1 kvadrātmetru) vai arī apu- tina ar kokneses pelniem. Šim pašam nolūkam izmanto arī smiltis, kas sajauktas ar naftalīnu.

J. PANTIĻEJEVS

un taupība lietas

Pie mehāniskajam darbnīcām uzbūvētais aizsargvalnis ir nevieta — nav ārpus noteiktas divdesmit metru joslas. Atkritumu izgāzuvē pirmvietā uz Skangeļu karjeru, taču darbs līdz galam te nav izdarīts, nav arī nožogojuma. Tāpat nav iekārtotas pienu- gavas vietas kritušo lopu aprakšanai, ir arī tādi gadījumi, kad beigtie lopu nenovākti metājušies ilgāku laiku.

Līgo svētku priekšvakara pārbaudījam fermu sargu darbu. Izrādījās, ka starp viņiem ir tādi, kas neuzskata par vajadzīgu ierasties katru dienu. Laikā no pulksten 22.00 līdz 23.00 cūkkopības kompleksā no trim sargiem, kuriem te jādežure, uz vietas bija tikai viens, Aizupiešu lielfermā jābūt diviem — nebija neviena. Nevienu cilvēku neizdevās sastapt arī

Agnese Sevastjanova Sibīrijas dārgums

No 6. līdz 16. jūnijam grupa agrofirmas tūristu bija ceļojumā Sibīrijā pa maršrutu Irkutskā — Baikāls.

Ar Rēzeknes ekskursiju biroja autobusu nakti uz 7. jūniju devāmies uz Rīgas lidostu. Tiešā reisa, kas atbilst mūsu mērķiem, nav, vispirms izlidojām uz Maskavu, pēc stundas un piecpadsmit minūtēm piezemējām Seremetjevas lidostā. No turienes bija jābrauc uz Domodedovu. Brīvā laika

bija daudz, grupas vadītāja no Rēzeknes Irēna noorganizēja nelielu izbraukumu ar autobusu pa valsts galvaspilsētu. Pabijām Ļepina Kallnos, braucām gar Sarkano laukumu un Kremli, apmeklējām V. Visocka, S. Jeseniņa, L. Pahomovas un M. Liepas kapus Vaganokovas kapsētā, nolikām ziedus.

7. jūnijā pussešos vakarpusē pēc Maskavas laika no Domodedovas mūsu lidmašīna uzņēma kursu uz Ir-

kutsku. Lidojums ilga piecas stundas, ja neskaita to laiku, kamēr lidmašīna nolaidās un pacēlās gaisā Omskā. Kad atkal bijām virs mākoņiem, uzzinājām, ka Irkutskā lidosta slēgta un mūsu piezemešanās nu būs Belajā. Tas notika 8. jūnijā piecos no rīta pēc Irkutskas laika. Jāpiebilst, ka starpība ar šeit vietējo un mūsu Latvijas laiku ir sešas stundas.

Te mūs sagaidīja pirmais Sibīrijas pārsteigums — gaisa temperatūra lidostas apkaimē bija tikai plus trīs grādi, bet mūsu apģērbs — vasarīgs. Vēl vairāk bijām izbrīnījušies, kad Irkutskā cilvēkus redzējām staigājam rudens mēteļos un zābakos.

No Belajas līdz Irkutskai aizkluvām ar autobusu, ceļā pavadījām trīs stundas, un no tā secinājām, ka attālumš ir tāds pat kā no Preiļiem līdz Rīgai. Jāpiebilst, ka Sibīrijā šādus attālumus neuzskata par lieliem.

Šī brauciena laikā tad arī guvām pirmos iespaidus par daudzdzīvīgo Sibīriju. Tie, atklāti sakot, bija diezgan drūmi. Garābraucot kādam lauku ciematam, brīnījāmies par koka mājām, kuras cieši kļāvās viena pie otras. Visām bija aizvērti logu slēgi, visapkārt augsti dēļu žogi ar vēl augstākiem vārtiem. Radās iespaids, ka turienes cilvēki nezin no kā baidās, slēpjas. Vēlāk mums pastāstīja, ka tā ir sentēvu ieraša, jo agrāk, kad Sibīrija bija mazāk apdzīvota, cilvēki tiešām slēpās no taigas zvēriem un arī no svešiem, jo uz šejieni izsūtīja visādus noziedzniekus. Vārdu sakot, laudis tur joprojām dzīvo

pēc principa «mana māja — mans cietoksnis».

Irkutskā ceļojumu un ekskursiju biroja darbiniece palīdzēja iekārtoties viesnīcā «Profsojuznije kursu», kas atrodas Baikāla ielā. Tām pašā dienā devāmies pirmajā ekskursijā pa pilsētu.

Apgabala centrs Irkutskā ir viena no senākajām Sibīrijas pilsētām, dibināta 1661. gadā kā nocietinājums, pilsētas statusu ieguvis 1686. gadā, bet kopš 1764. gada ir gubernas administratīvais centrs. Sākot ar 18. gadsimtu pilsēta un tās gubernā kļuva par politiskās trimdas vietu.

Seit bija nometināti dekabrīsti un citi ieslodzītie. Apmeklējām dekabrīstu kapus un arī muzeju.

Kas attiecas uz Irkutskas arhitektūru, tad vecā pilsēta praktiski nav saglabājusies, jo tur lielāko tiesu bijušas koka mājas, kuras iznīcinātas neskaitāmos ugunsgrēkos. Palikušas neskartas dažas mūra baznīcas, no kurām viena celta baroka stilā kā poļu katoļu kulta vieta, tajā vēl tagad darbojas ērģeles.

«Padomju kultūras revolūcijas» rezultātā iznīcinātas daudzas kultūras vērtības,

tajā skaitā arī pieminekļi Transsibīrijas dzelzceļa pamalīcejiem, kas atradies Angāras krastā.

Pašlaik Irkutskā ir Sibīrijas rūpniecības centrs, te sakoncentrēta smagā un vieglā, arī ķīmiskā rūpniecība. Brauciena laikā pa autobusa logu varējām vērot HES panorāmu.

Nākošajā dienā devāmies uz Angarsku. Tā ir naftas un gāzes pārstrādes pilsētiņa apmēram 60 kilometrus no Irkutskas. Dibināta 50. gados.

(Turpinājums sekos.)

Ventileators

Kad ziediem rotātas plavas

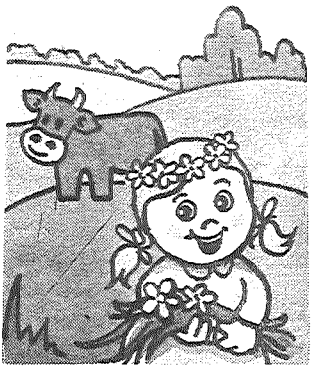
Kad ziediem rotātas plavas, Ar pienu govij pildās ik pups, Sprīžē daļava: pārskatā savā Sliktu zorti var rakstīt tik glups.

Tautietis, ziņas šīs kāriģi lasot, Priecīgāks par priecīgu kļūst. Vai tas patiesām tā — neies jau prasīt. Kura vēlas — laurus lai gūst.

Sniedz krūzi ar šķidrumu balto, Kur mantai vistīrākai būt, Ar ūdeni šķaidītu, ar to. Ko traukos nespodros iespējams gut.

Kur biotikas un mastīti, Un mikrobi kustina astītes...

A. LICUJĀNA pantīni,
K. ANSPOKA zīmējumi

Jautājiet, atbildi parādā nepaliksīm

— Vai ilgi pastāvēs talonu sistēma?

— Nē, drīz pārvērtīsies par etalonu.

— Cik ilgi iet Preiļos remontētie pulksteņi?

— Kamēr neesi iznesis no darbnīcas.

— Kāpēc kolhoza ēdnīca reti parādās agrofīrmā ceptā maize?

— Tik dārgu mantu nevar iekalkulēt pusdienu maksā.

— Ka mums izvairīties no Feimankas piesārņošanas?

— Pagriezti, lai ietek atpakaļ ezerā un vairs netek ārā.

Rozālija pret mušām

Vasara ir un paliek vasara, kad visiem gribas plaukt un ziedēt, rāpot un lidot. Ne tikai raibiem taureņiem pa ziediem, maģiem un nevainīgiem, bet arī nejaukajām mušām. Un tās manās tuvāk cilvēkam. Bet cilvēkam tāds draudzības piedāvājums no mušu puses nepatīk. Un ko viņš dara? Sāk cīnīties par sanitārijas uzlabošanu. Bet tā vēl vien ir par maz. Jāzudro mušu sitamais. Kāds kolhoza priekšsēdētājs izteicies, ka mušai esot stipra

lidzība ar kolhoza priekšsēdētāju: kā vienu, tā otru varot nosist ar aviži.

Tomēr tas nebūtu vairs higiēniski. Tagad jau arī mušas ir dzīvīgākas, pieradinātas pie aerosoliem un citām gīļēm. Mušmīres tām ir mīļākā barība. Kāda tantīņa Preiļu tirgū piedāvāja pašas kooperatīvā ražotās mušindes, bet tā, kā viņas precīvi neviens nepirka, tad arī es iegādājos veikalā nekaitīgu līplenti. Etiski jau nav to karināt pie griestiem, bet vai

nu tišu prātu ļausi, lai mušas, dīkdamas ap ausīm, iznēsātu slimību bacīlus un mikrobus. Nopirku lenti, atnesu uz mājām, atīnu, lai kārtu pie lustras. Paņī pieliņu, tikai viņš prātā atliņināt. Nu, spriedu, būs varēna.

Lente karājas vairākas dienas, mušas ar sevišķi jautru sīkšanu līdinājās apkārt, bet klat nelipa. Neizturēju, pati noķeru vienu un pieliņināju. Sak, sliktā parauga piemērs lip klat kā slimība.

Atliek gaidīt tikai ziemu, kad tās dīcējas pašas izsals. Rozālija KURME—LOVE

Preiļu Venēcija

Tiesa gan — ielu vietā las, bet viss pārējais — kā Preiļos kanālu tomēr nav un nākas. Kad no debesīm līpa tiem klusi neslīd gondolas nodod krietnāku porciju.

Vaco patipona stosts

Nazkai teiridams mojis bēniņus, storp vacom avizem un žurnālim atrodo senēju patiponu. Un tai sovaidi īsasmeldze sirdi. Tei tokš beja muna jaunieša! Vosorā saņojom lelokā škiunī, sanesem bāzru zorus, lykcom uz diska «Bellacord» plates un doncojom leidz reitam. Tod puīši un meitys devēs pi sīna. Škiuns pildejos, rudīņs tuvnojos, kod ballis beja joreikoļ pa lelokom sātom. Bet tod jau arī doncotoju pulks beja sazamoynoņīs, daudzi pori apzalausojūs, gaidēja berneņus un na da laksteišonai jim beja.

Nūtraucu puteklus nu patipona diska. Pazavēru appleik, vci kur nav kaida platis gobola. Niko, tukšs. Nūzapyutja arī patipons: jam taipat skumeigi beja voļotīs pa grīstaugšu. Tagad jau stereo- un vidijumagnitoponi vysu aizjam, rāc nagonti un tik taidys krateigys meldejšs izgryuž nu sevis. Kur palykušys maigos un satu-reigos dzīsmeitis par miles-teibu un pučēitem? Vysi kumponisti tū tik vin zyna, kai raksteit dzīsmis izpiļ-deišonai džungļys pi cylvāk-ādoju gūnskurim, myusim paļik vins vacais Edžs Rozenštaruks un jo senejos dzīsmeitis.

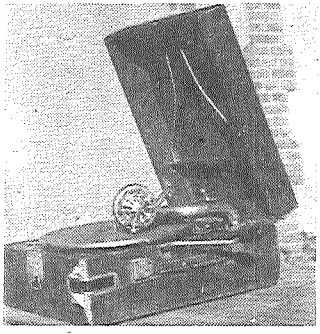
Vēļ želeigok nūzašņoce patipons, kai kod ar naosu odotu brauktu pa vacys, izbrodotvs platis skaņu vोगom. Taida tehnika jau navarātu izspēļot modernūs gobolus — par straujīm, naziturātu galveņa.

Tai jau it tymā pasaulē: šudin tai — reit sovaidok.

Komjaunatnes un Brīvības ielās autotransports sacel tādās šlakatas, kā ūdensslēpotāji savās virzās. Skatiet klātpievienoto attēlu.

Skumeigu meldini patipons spēļej, Sirds muna nūtreis, styproki syt, Sirds muna, bēdeigo, vēl jau vēļis, Kab atītu laimis mirklis kaidis cyts... A naatīt vys...

Zāl palyka vaco patipona, nūlyku otkon pažubeli.

Redaktors A. RANCĀNS